

**Lokaal Opleidingsplan van de opleiding tot Psychiater in het
Radboudumc**

Aandachtsgebied Volwassenen

Radboudumc

Nijmegen, oktober 2015

Prof. Dr. I.Tendolkar, opleider aandachtsgebied ouderen en A-opleider psychiatrie Radboudumc

Postadres: Postbus 9101 6500 HB Nijmegen

Bezoekadres: Reinier Postlaan 6

1. Aandachtsgebied volwassenen van de opleiding tot psychiater in het in het Radboudumc

De afdeling psychiatrie van het Radboudumc heeft expertise in diagnostiek en behandeling van volwassenen met per definitie complexe problematiek door het gelijktijdig voorkomen van psychiatrische stoornissen en ook somatische comorbiditeit. Ons spectrum binnen de volwassenen psychiatrie omvat ontwikkelingsstoornissen, psychotische stoornissen, stemmingsstoornissen, psychiatrische stoornissen tgv van somatische co-morbiditeit en verslaving. In afstemming met de regiopartners biedt de afdeling hierbij biologische behandelopties inclusief electroconvulsieve therapie alsmede specifieke psychotherapeutische behandelgroepen in de vorm van DGT en Mindfulnesstherapie.

Het werkterrein strekt zich uit van poliklinisch tot klinisch (gesloten en open behandelsetting) tot consultatieve en liaisonpsychiatrie binnen het Radboudumc. De aios zijn ingebed in multidisciplinaire teams bestaande uit psychiaters, neuropsychologen, klinische psychologen/psychotherapeuten, verpleegkundige, maatschappelijk werkers.

Naam superviserende psychiaters met aantekening voor het aandachtsgebied volwassenen	FTE	Behandelcontext	Specifieke expertise
Albert Batalla Cases	0,7	klinisch	Psychmed en bipolaire stoornissen
Philip van Eijndhoven	0,8	poliklinisch	Psychmed en chronische stemmingsproblematiek incl. biologische behandelopties
Sevket Heparik	0,9	poliklinisch	ADHD/Autisme
Cees Kan	1,0	poliklinisch	ADHD/Autisme
Jan Willem Muntjewerff	0,8	klinisch	ADHD/Autisme id levens loop
Monica Pop	1,0	consultatief	Psychmed
Joost Janzing	1,0	Poliklinisch/klinisch	Chronische stemmingsproblematiek, IPT-supervisor
Anne Speckens	1,0	poliklinisch	chronische stemmingsproblematiek Mindfulnesstherapie

2. Opzet onderwijs en psychotherapie tijdens het aandachtsgebied volwassenen

De aios doen voldoende indicatiestellingen en psychotherapieën (IPT, CGT en systeemtherapie) onder supervisie uitvoeren bij volwassenen patiënten volgens de eisen die gesteld worden volgens HOOP.

Per stage wordt naar de invulling van de psychotherapie en de supervisie ervan gekeken, binnen ons eigen afdeling onderhouden wij een eigen stage van 9 tot 12 maanden . Tot slot heeft de Aios de optie een ECT aantekening te krijgen. De psychotherapiesupervisie (CGT incl. MBCT, IPT, systeemtherapie, DGT, psychodynamisch) is bij voorkeur ingebed in het dinsdag middag onderwijs en sluit aan bij de opbouw van de psychotherapiemodules die tijdens het landelijk onderwijs op OOR-niveau op de donderdag ochtend gegeven worden. Binnen ons consortium hebben we er voor gekozen om binnen het aandachtsgebied volwassenen kennis te maken met een aantal therapiestromingen die in de praktijk van de hulpverlening op tal van plaatsen zijn geïmplementeerd (zie voorbeeld aan het einde van dit document). Ook hier zien we uiteenlopende scholen en stromingen terug. In een cyclus van twee jaar wordt in blokken van twee ochtenden door ervaren docenten een vorm van psychotherapie gepresenteerd. Te denken valt daarbij aan Dialectische gedragstherapie, Schematherapie, interpersoonlijke therapie (IPT), een vorm van focale psychodynamische therapie (b.v. AFT of DIT), maar aan ook vaktherapieën en systeemtherapie zoals EFT. Bovendien vindt verdieping plaats waar het gaat over CGT en over mentaliseren. Het groepsdynamische perspectief wordt belicht in een blok over groepspsychotherapie, maar komt ook terug in twee ochtenden over de organisatie van een behandelmilieu in de intensieve (dag)klinische psychotherapie. Al met al geeft dit de arts-assistent in opleiding tot psychiater een overzicht van wat er zoal op het gebied van psychotherapie te koop is in de praktijk van de hulpverlening, hoe je patiënten voor een bepaalde vorm van behandeling kunt indiceren, en hoe je als psychiater een bijdrage zou kunnen leveren aan deze vormen van behandeling. Het betreft dus een globale oriëntatie. We hebben hierbij niet de illusie dat je in twee ochtenden een dergelijke vorm van psychotherapie geheel eigen zou kunnen maken. Daarvoor is een gerichte vervolgbehandeling nodig.

Het kennisonderwijs voor aios binnen het aandachtsgebied volwassenen is in samenwerking met de opleidingsinstellingen Pro Persona, GGnet en Rijnstate op consortiumniveau geregeld waarbij wij aangesloten zijn bij de landelijke onderwijsmodules voor volwassenenpsychiatrie. Binnen het aandachtsgebied volwassenen zijn geen modules verplicht gesteld. Vanaf maart 2015 hebben we ervoor gekozen een paar modules aan te bieden waaruit de AIOS kunnen kiezen (ipv alle modules). Dit doen we dan op basis van reeds afgeronde modules en keuzes van het vorige blok. Bovendien houden we er rekening mee dat bepaalde modules regelmatig aan bod komen, zoals beleid. Daarnaast volgen de Aios een vast rooster aan psychotherapieonderwijs. Ziekenhuispsychiatrie is een module die voornamelijk gekozen wordt door AIOS die een stage lopen op dat gebied en dus voor hen relevant is. Dit zijn elke keer maar 2 of 3 AIOS, maar wordt wel (bijna) elke periode gekozen. We trachten een minimum van 3 AIOS per module te hebben. Onderstaand vind u een overzicht over modules die afgelopen jaren door de Aios van het aandachtsgebied volwassenen :

Module	Tutor	Periode	Aantal AIOS
Ziekenhuispsychiatrie	Indira Tendolkar	2012-09	2
Beleid	Mario Braakman	2013-02	2
Ziekenhuispsychiatrie	Joep Tuerlings	2013-04	2
Ziekenhuispsychiatrie	Indira Tendolkar	2013-09	2
Ontwikkelingsstoornis bij volwassenen	Cees Kan	2013-09	6
Beleid	Mario Braakman	2014-03	7
Neuropsychiatrie II	Indira Tendolkar	2014-03	4
Psychofarmacologie	Robbert-Jan Verkes	2014-10	10
EPA	Mirella Laan	2015-03	9
Ziekenhuispsychiatrie	Indira Tendolkar	2015-03	2
Ontwikkelingsstoornis bij volwassenen	Cees Kan	2015-09	6
Filosofie, Ethiek en levensbeschouwing	Joep Tuerlings	2015-09	4

Het lokaal onderwijs voor het aandachtsgebied volwassenen vindt op de dinsdag middag plaats en ziet als volgt uit:

13-14h somatisch onderwijs (1 x /maand neurologie, 1 x /maand interne, 1 x/ 2 maanden geriatrie) of Aios beraad

14.15-15.45h psychotherapiesupervisie

16-17h Grand Round klinisch/onderzoek

Opzet Grand Rounds:

Achtergrond: Academische patiëntenzorg, onderwijs en onderzoek zijn de basis van ons dagelijks werk en het is van belang dat wij met elkaar op academische wijze van gedachten wisselen over deze onderwerpen

Deelnemers: staf, arts-assistenten, psychologen io, co-assistenten en onderzoekers- Extra deelnemers kunnen van zelfsprekend, afhankelijk van het onderwerp, uitgenodigd worden i.o. met de voorzitter.

Aanwezigheid is verplicht.

Doel: Vanuit de opleidingseisen voor de opleiding psychiatrie, voor de co-schappen, en vanuit de noodzaak bepaalde onderwerpen (implementatie van richtlijnen, complicaties etc.) op afdelingsniveau met elkaar te bespreken vindt doorgaans het academisch jaar (met uitzondering vd kerstperiode) plaats op dinsdagmiddag, van 16.00-17.00 uur precies.

Hierbij vindt in principe gedurende 40 weken /jaar alternerend twee keer per maand een Grand Round klinisch alternerend met twee keer per maand een Grand Round Research.

Lokatie: Centrum voor Mindfulness, route 974.

Voorzitters: Prof. dr. A. Schene en prof. dr. I. Tendolkar (bij verhindering andere aangewezen stafleden)

Roostering klinische grand rounds I.Tendolkar met een van de AIOS en ondersteuning door buro onderwijs en opleiding.

Roostering research grand rounds A. Schene met J. Vrijsen (ondersteuning door onderzoekssecretariaat)

Opzet klinische grand round

Ong. 1 x per maand complexe casuïstiek (half uur) en Critical Appraised TOPIC volgens PICO-methode (half uur). Presentaties worden in het kader van opleidingseisen door AIOS gegeven, maar AIOS en supervisor zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor inhoud en opzet. Er komen dus 2 AIOS (alternatief senior-cos) per keer aan bod. Volgens de opleidingseisen ook vier keer per jaar een complicatiebespreking en vier keer per jaar een kwartaalvergadering wordt er geroosterd.

Ong. 1 x per maand vakinhoudelijk overleg, waarbij eerste half uur aan een relevant artikel besteed wordt en 2de half uur aan wisselende bijscholingsonderwerpen (roostering DSM IV, richtlijnen etc). Presentaties worden door stafleden voorbereid. Er komen dus 2 stafleden per keer aan bod.

Opzet research grand round

Ong. 1 x per maand ‘combi’- presentatie junior/senior-onderzoeker van de afdeling

Ong. 1 x per maand wisselende topics (5x wisselende agenda inclusief researchbeleid, 3-4 x per jaar externe spreker met afsluitende borrel, 1 x /jaar eindreferaten UMC met afsluitende borrel)

Omschrijving stage polikliniek met focus op complexe stemmingsstoornissen en psychiatrische comorbiditeit in aanvulling op het lokaal opleidingsplan

Afdeling	Afdeling Psychiatrie Radboudumc, Nijmegen
Lokatie	Polikliniek Psychiatrie
Thema (HOOP) HOOP 2.0	<ol style="list-style-type: none"> 1. ambulante psychiatrie 2. volwassen psychiatrie 3. psychiatrische psychotherapie <ol style="list-style-type: none"> 1. psychiatrische diagnostiek 2. biologische behandeling 3. psychologische behandeling 4. omgevingsinterventies
Duur/periode	Ambulante psychiatrie is een verplicht behandelcontext (thema in HOOP) binnen de opleiding psychiatrie wat minimaal 12 maanden gevolgd moet worden. De stage heeft met oog op andere ambulante vervolgstages in principe een stageduur van 6 maanden, maar 12 maanden zijn ook mogelijk.
Opzet stage	<p>De AIOS werkt in een team met een psychiater, een psycholoog, psychotherapeut (CGT /systeem), een verpleegkundige specialist en een maatschappelijk werker.</p> <p>Huisartsen en verpleeghuisartsen en overige medisch specialisten voornamelijk van het UMC verwijzen patiënten met onderstaande ziektebeelden (zie inhoud stage).</p> <p>Taak van de AIOS is integrale diagnostiek en behandeling van ambulante psychiatrische patiënten met meestal complexe stemmingsproblematiek. Onderdelen hiervan zijn gesprekken met patiënt, hetero-anamnese, somatische onderzoeken, indiceren van aanvullend onderzoek inclusief (neuro)psychologisch onderzoek, aanvullend screening in de vorm van beeldvorming, vragenlijsten etc. (zie ook bijlage VII HOOP).</p> <p>De AIOS moet vervolgens komen tot een integraal behandelplan waarin aandacht is voor alle belangrijke factoren en dit uitvoeren met speciale aandacht voor het zelf uitvoeren van psychotherapeutische behandelingen onder supervisie psychotherapie (IPT / CGT/Systeem)</p>
Leermiddelen	<p>Werkbegeleiding door vaste supervisor en daarvan gescheiden mentoraat.</p> <p>Themagebonden kennisonderwijs zoals beneden toegelicht.</p> <p>Psychotherapiesupervisie IPT/CGT of</p>

	systeemtherapie 1 x/week 1,5 uur in groepsvorm
Inhoud stage	<p>Patiënten met focus op complexe stemmingsstoornissen. Dit omvat enerzijds diagnostiek en kortdurende behandeling bij patiënten met een (unipolaire) depressie (alle subtypen). Daarnaast ook diagnostiek en behandeling van patiënten die verwezen worden voor het (nader uit te werken) biologische behandel aanbod voor therapieresistente depressie (inclusief ECT intakes). Volgende ziektebeelden zijn gekoppeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stemmingsstoornissen • Angst- en Dwangstoornissen • Persoonlijkheids- en aanpassingsstoornissen • Somatoforme stoornissen
Aanvullend lokaal cursorisch onderwijs	<p>Het kennisonderwijs voor aios binnen het aandachtsgebied volwassenen is in samenwerking met de opleidingsinstellingen Pro Persona, GGnet en Rijnstate op consortiumniveau geregeld waarbij wij aangesloten zijn bij de landelijke onderwijsmodules.</p> <p>Het lokaal onderwijs vindt op de dinsdag middag plaats en ziet als volgt uit: 13-14h somatisch onderwijs (1 x /maand neurologie, 1 x /maand interne, 1 x/ 2 maanden geriatrie) of Aios beraad 14.15-15.45h psychotherapiesupervisie 16-17h Grand Round klinisch/onderzoek</p> <p>De AIOS voert indicatiestellingen voor psychotherapie en psychotherapien (CGT/IPT en systeemtherapie, evtl psychodynamisch) onder supervisie van een psychiater en een senior psycholoog uit.</p>
Kwaliteitseisen en- borging	<p>Kwaliteit van de opleiding tijdens deze stage wordt bijgehouden door de toetsmomenten, die ook in het digitaal portfolio opgenomen zijn, die de AIOS regelmatig met supervisor en aan het einde van de stage ook met de opleider doorneemt.</p> <p>De werkplek speelt een cruciale rol in het opleiden tot medisch specialist. Alle psychiaters en andere professionals, die regelmatig betrokken zijn bet het verzorgen van deze stage worden regelmatig bijgeschoold op het gebied van opleiding. De afdelingsleiding en de opleider ziet erop toe dat de competenties van de</p>

	<p>stagesupervisoren als volgt is :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Supervisor is zich bewust van de bijzondere didactische verantwoordelijkheid 2) Supervisor staat open voor kritiek, is zelfkritisch, betrokken en toont dat. 3) De supervisor kan delen en delegeren, is een rolmodel. 4) De supervisor participeert in kwaliteitszorg en –toetsing ten aanzien van de opleiding <p>Er vinden maandelijks intervisies van de opleidingsgroep ten behoeve van de bevordering van deze competenties plaats.</p>
Te bereiken bekwaamheidsniveau	<p>Er zijn ziektegebonden leerdoelen medisch handelen zoals ook in bijlage IV van HOOP geformuleerd (zie daar ook voor details). Voor boven genoemde stoornissen betreft dit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van symptomen, epidemiologie, differentieeldiagnostiek, etiopathogenese en therapie • Vaardigheden zoals zij per ziektebeeld in bijlage IV van HOOP geformuleerd zijn (bv toepassen van meetinstrumenten voor gestructureerde ernstmeting) <p>De individuele leerdoelen worden in het individueel opleidingsplan vast gelegd</p>
Toetsing	<p>Er vindt een formatieve toetsing plaats, die ontwikkelingsgericht is. De hiervoor gebruikte instrumenten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPB's • 360-gradenbeoordeling • Beoordeling brieven en dossiers • Voortgangsgesprekken • Stagebeoordeling inclusief beoordeling psychotherapie <p>Daarnaast zullen de AIOSSSEN participeren aan summatieve toetsen in het kader van het landelijk kennisonderwijs van het algemene deel psychiatrie</p>

Omschrijving stage polikliniek met focus op psychiatrische en somatische comorbiditeit (psychmedpoli) in aanvulling op het lokaal opleidingsplan

Afdeling	Afdeling Psychiatrie Radboudumc, Nijmegen
Lokatie	Polikliniek Psychiatrie
Thema (HOOP) HOOP 2.0	<ol style="list-style-type: none"> 1. ambulante psychiatrie 2. volwassen psychiatrie 3. psychiatrische psychotherapie <ol style="list-style-type: none"> 1. psychiatrische diagnostiek 2. biologische behandeling 3. psychologische behandeling 4. omgevingsinterventies 5. soma en psyche
Duur/periode	Ambulante psychiatrie is een verplicht behandelcontext (thema in HOOP) binnen de opleiding psychiatrie wat minimaal 12 maanden gevolgd moet worden. De stage heeft met oog op andere ambulante vervolgstages in principe een stageduur van 6 maanden, maar 12 maanden zijn ook mogelijk.
Opzet stage	<p>De AIOS werkt in een team met een psychiater, een neuropsycholoog, psychotherapeut (CGT /systeem), een verpleegkundige specialist en een maatschappelijk werker.</p> <p>Huisartsen en verpleeghuisartsen en overige medisch specialisten voornamelijk van het UMC verwijzen patiënten met onderstaande ziektebeelden (zie inhoud stage).</p> <p>Taak van de AIOS is integrale diagnostiek en behandeling van ambulante psychiatrische patiënten met somatische comorbiditeit. Onderdelen hiervan zijn gesprekken met patiënt, heteroanamnese, somatische onderzoeken, indiceren van aanvullend onderzoek inclusief (neuro)psychologisch onderzoek, aanvullend screening in de vorm van beeldvorming, vragenlijsten etc. (zie ook bijlage VII HOOP).</p> <p>De AIOS moet vervolgens komen tot een integraal behandelplan waarin aandacht is voor alle belangrijke factoren en dit uitvoeren met speciale aandacht voor het zelf uitvoeren van psychotherapeutische behandelingen onder supervisie psychotherapie (IPT / CGT/Systeem)</p>
Leermiddelen	<p>Werkbegeleiding door vaste supervisor en daarvan gescheiden mentoraat .</p> <p>Themagebonden kennisonderwijs zoals beneden toegelicht.</p> <p>Psychotherapiesupervisie IPT/CGT of systeemtherapie 1 x/week 1,5 uur in groepsvorm</p>

<p>Inhoud stage</p>	<p>Patiënten met psychiatrische co-morbiditeit bij een somatische stoornis. Hierbij ligt de nadruk op de poli binnen een aantal specifieke gebieden: psychiatrische problemen rondom de zwangerschap, psychiatrische problemen bij neurodegeneratieve aandoeningen zoals m. Parkinson en andere neuropsychiatrische ziektebeelden. Naast deze aandachtsgebieden worden ook andere patiënten gezien die door de somaticus vanuit het ziekenhuis of door de huisarts worden verwezen. Hierbij valt te denken aan psychiatrische problemen ten gevolge van bijwerkingen van bijv. interferonbehandeling, beoordeling van altruïstische nierdonaties, of psychiatrische problemen bij oncologische patiënten.</p> <p>Volgende ziektebeelden zijn gekoppeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cognitieve stoornissen • Stemmingsstoornissen • Angst- en Dwangstoornissen • Stoornissen met vooral somatische symptomen • Verslavingen • Persoonlijkheids- en aanpassingsstoornissen
<p>Aanvullend lokaal cursorisch onderwijs</p>	<p>Het kennisonderwijs voor aios binnen het aandachtsgebied volwassenen is in samenwerking met de opleidingsinstellingen Pro Persona, GGnet en Rijnstate op consortiumniveau geregeld waarbij wij aangesloten zijn bij de landelijke onderwijsmodules.</p> <p>Het lokaal onderwijs vindt op de dinsdag middag plaats en ziet als volgt uit: 13-14h somatisch onderwijs (1 x /maand neurologie, 1 x /maand interne, 1 x/ 2 maanden geriatrie) of Aios beraad 14.15-15.45h psychotherapiesupervisie 16-17h Grand Round klinisch/onderzoek</p> <p>De AIOS voert indicatiestellingen voor psychotherapie en psychotherapieën (CGT/IPT en systeemtherapie) onder supervisie van een psychiater en een senior psycholoog uit.</p>
<p>Kwaliteitseisen en- borging</p>	<p>Kwaliteit van de opleiding tijdens deze stage wordt bijgehouden door de toetsmomenten, die ook in het digitaal portfolio opgenomen zijn, die de AIOS regelmatig met supervisor en aan het einde van de stage ook met de opleider</p>

	<p>doorneemt.</p> <p>De werkplek speelt een cruciale rol in het opleiden tot medisch specialist. Alle psychiaters en andere professionals, die regelmatig betrokken zijn bet het verzorgen van deze stage worden regelmatig bijgeschoold op het gebied van opleiding. De afdelingsleiding en de opleider ziet op toe dat de competenties van de stagesupervisoren als volgt is :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Supervisor is zich bewust van de bijzondere didactische verantwoordelijkheid 2) Supervisor staat open voor kritiek, is zelfkritisch, betrokken en toont dat. 3) De supervisor kan delen en delegeren, is een rolmodel. 4) De supervisor participeert in kwaliteitszorg en –toetsing ten aanzien van de opleiding <p>Er vinden maandelijks intervisies van de opleidingsgroep ten behoeve van de bevordering van deze competenties plaats.</p>
Te bereiken bekwaamheidsniveau	<p>Er zijn ziektegebonden leerdoelen medisch handelen zoals ook in bijlage IV van HOOP geformuleerd (zie daar ook voor details). Voor boven genoemde stoornissen betreft dit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van symptomen, epidemiologie, differentieeldiagnostiek, etiopathogenese en therapie • Vaardigheden zoals zij per ziektebeeld in bijlage IV van HOOP geformuleerd zijn (bv toepassen van meetinstrumenten voor gestructureerde ernstmeting) <p>De individuele leerdoelen worden in het individueel opleidingsplan vast gelegd</p>
Toetsing	<p>Er vindt een formatieve toetsing plaats, die ontwikkelingsgericht is. De hiervoor gebruikte instrumenten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPB's • 360-gradenbeoordeling • Beoordeling brieven en dossiers • Voortgangsgesprekken • Stagebeoordeling inclusief beoordeling psychotherapie <p>Daarnaast zullen de AIOSSSEN participeren aan summatieve toetsen in het kader van het landelijk kennisonderwijs van het algemene deel psychiatrie</p>

Omschrijving stage polikliniek met focus op ADHD/Autisme bij volwassenen in aanvulling op het lokaal opleidingsplan

Afdeling	Afdeling Psychiatrie Radboudumc, Nijmegen
Lokatie	Polikliniek Psychiatrie
Thema (HOOP) HOOP 2.0	<ol style="list-style-type: none"> 1. ambulante psychiatrie 2. volwassen psychiatrie 3. psychiatrische psychotherapie <ol style="list-style-type: none"> 1. psychiatrische diagnostiek 2. biologische behandeling 3. psychologische behandeling 4. omgevingsinterventies
Duur/periode	Ambulante psychiatrie is een verplicht behandelcontext (thema in HOOP) binnen de opleiding psychiatrie wat minimaal 12 maanden gevolgd moet worden. De stage heeft met oog op andere ambulante vervolgstages in principe een stageduur van 6 maanden, maar 12 maanden zijn ook mogelijk.
Opzet stage	<p>De AIOS werkt in een team met een psychiater, psychiater, psycholoog, sociaal-psychiatrisch verpleegkundige, maatschappelijk werk, vaktherapeuten.</p> <p>Huisartsen en andere instellingen verwijzen patiënten met onderstaande ziektebeelden (zie inhoud stage).</p> <p>Taak van de AIOS is integrale diagnostiek en behandeling van ambulante psychiatrische patiënten met verdenking op ADHD en of autisme. Onderdelen hiervan zijn gesprekken met patiënt, heteroanamnese, somatische onderzoeken, indiceren van aanvullend onderzoek inclusief (neuro)psychologisch onderzoek, aanvullend screening in de vorm van beeldvorming, vragenlijsten etc. (zie ook bijlage VII HOOP).</p> <p>De AIOS moet vervolgens komen tot een integraal behandelplan waarin aandacht is voor alle belangrijke factoren en dit uitvoeren met speciale aandacht voor het mede uitvoeren psychoeducatiegroepen</p>
Leermiddelen	<p>Werkbegeleiding door vaste supervisor en daarvan gescheiden mentoraat.</p> <p>Themagebonden kennisonderwijs zoals beneden toegelicht.</p> <p>Psychotherapiesupervisie IPT/CGT of systeemtherapie 1 x/week 1,5 uur in groepsvorm</p>
Inhoud stage	Patiënten met een ontwikkelingsstoornis op

	<p>volwassenen leeftijd en mogelijke psychiatrische comorbiditeit. Hierbij ligt de nadruk op de poli binnen een aantal specifieke gebieden: Differential diagnostiek ADHD en autisme, ontwikkelings- en zorgdiagnostiek, interpretatie neuropsychologische diagnostiek, farmacotherapie</p> <p>Volgende ziektebeelden zijn naast ADHD/Autisme gekoppeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stemmingsstoornissen • Angst- en Dwangstoornissen • Verslavingen • Persoonlijkheids- en aanpassingsstoornissen
<p>Aanvullend lokaal cursorisch onderwijs</p>	<p>Het kennisonderwijs voor aios binnen het algemene deel van de opleiding is in samenwerking met de opleidingsinstellingen Pro Persona, GGnet en Rijnstate op consortiumniveau geregeld waarbij wij aangesloten zijn bij de landelijke onderwijsmodules.</p> <p>Het lokaal onderwijs vindt op de dinsdag middag plaats en ziet als volgt uit: 13-14h somatisch onderwijs (1 x /maand neurologie, 1 x /maand interne, 1 x/ 2 maanden geriatrie) of Aios beraad 14.15-15.45h psychotherapiesupervisie 16-17h Grand Round klinisch/onderzoek</p> <p>De AIOS voert indicatiestellingen voor psychotherapie en psychotherapieën (CGT/IPT en systeemtherapie) onder supervisie van een psychiater en een senior psycholoog uit.</p>
<p>Kwaliteitseisen en- borging</p>	<p>Kwaliteit van de opleiding tijdens deze stage wordt bijgehouden door de toetsmomenten, die ook in het digitaal portfolio opgenomen zijn, die de AIOS regelmatig met supervisor en aan het einde van de stage ook met de opleider doorneemt.</p> <p>De werkplek speelt een cruciale rol in het opleiden tot medisch specialist. Alle psychiaters en andere professionals, die regelmatig betrokken zijn bet het verzorgen van deze stage worden regelmatig bijgeschoold op het gebied van opleiding. De afdelingsleiding en de opleider ziet op toe dat de competenties van de stagesupervisors als volgt is:</p>

	<p>1) Supervisor is zich bewust van de bijzondere didactische verantwoordelijkheid</p> <p>2) Supervisor staat open voor kritiek, is zelfkritisch, betrokken en toont dat.</p> <p>3) De supervisor kan delen en delegeren, is een rolmodel.</p> <p>4) De supervisor participeert in kwaliteitszorg en –toetsing ten aanzien van de opleiding</p> <p>Er vinden maandelijks intervisies van de opleidingsgroep ten behoeve van de bevordering van deze competenties plaats.</p>
Te bereiken bekwaamheidsniveau	<p>Er zijn ziektegebonden leerdoelen medisch handelen zoals ook in bijlage IV van HOOP geformuleerd (zie daar ook voor details). Voor boven genoemde stoornissen betreft dit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van symptomen, epidemiologie, differentieeldiagnostiek, etiopathogenese en therapie • Vaardigheden zoals zij per ziektebeeld in bijlage IV van HOOP geformuleerd zijn (bv toepassen van meetinstrumenten voor gestructureerde ernstmeting) <p>De individuele leerdoelen worden in het individueel opleidingsplan vast gelegd</p>
Toetsing	<p>Er vindt een formatieve toetsing plaats, die ontwikkelingsgericht is. De hiervoor gebruikte instrumenten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPB's • 360-gradenbeoordeling • Beoordeling brieven en dossiers • Voortgangsgesprekken • Stagebeoordeling inclusief beoordeling psychotherapie <p>Daarnaast zullen de AIOSSSEN participeren aan summatieve toetsen in het kader van het landelijk kennisonderwijs van het algemene deel psychiatrie</p>

Omschrijving stage psychotherapie met focus op derde generatie CGT (DGT/Mindfulness) bij volwassenen in aanvulling op het lokaal opleidingsplan

Afdeling	Afdeling Psychiatrie Radboudumc, Nijmegen
Lokatie	Polikliniek Psychiatrie
Thema (HOOP) HOOP 2.0	<ol style="list-style-type: none"> 1. ambulante psychiatrie 2. volwassen psychiatrie 3. psychiatrische psychotherapie <ol style="list-style-type: none"> 1. psychiatrische diagnostiek 2. biologische behandeling 3. psychologische behandeling 4. omgevingsinterventies
Duur/periode	Ambulante psychiatrie is een verplicht behandelcontext (thema in HOOP) binnen de opleiding psychiatrie wat minimaal 12 maanden gevolgd moet worden. De stage heeft met oog op andere ambulante vervolgstages in principe een stageduur van 6 maanden, maar 12 maanden zijn ook mogelijk.
Opzet stage	<p>De AIOS werkt in twee teams met een psychiater, psycholoog, verpleegkundige en secretaresses. Prof. Anne Speckens heeft de leiding over het Radboud Universitair Medisch Centrum voor Mindfulness, een landelijk expertisecentrum voor de toepassing en wetenschappelijke evaluatie van mindfulness-based interventies. Dr. Thom van den Heuvel heeft de leiding over het DGT-team. Hij is gespecialiseerd in de behandeling van patiënten met ernstige persoonlijkheidsstoornissen en tevens verbonden aan Scelta, expertisecentrum voor persoonlijkheidsproblematiek.</p> <p>Huisartsen en andere instellingen verwijzen patiënten met onderstaande ziektebeelden (zie inhoud stage).</p> <p>De Aios leert het toepassen van mindfulness based interventies bij patiënten met psychiatrische stoornissen, somatische aandoeningen zoals kanker en medische professionals.</p> <p>De Aios leert het toepassen van Dialectische Gedragstherapie (DGT) bij patiënten met een borderline persoonlijkheidsstoornis.</p> <p>De Aios krijgt de mogelijkheid om te participeren in de 2-jarige post-academische opleiding tot mindfulness trainer en de opleiding tot dialectisch gedragtherapeut.</p>

<p>Leermiddelen</p>	<p>Werkbegeleiding door vaste supervisor en daarvan gescheiden mentoraat. Themagebonden kennisonderwijs zoals beneden toelicht. Psychotherapiesupervisie IPT/CGT of systeemtherapie 1 x/week 1,5 uur in groepsvorm</p>
<p>Inhoud stage</p>	<p>Tijdens deze stage krijgt de Aios de gelegenheid om intensief kennis te maken met twee innovatieve vormen van cognitieve gedragstherapie, DGT en MBCT. De Aios zal kennis nemen van de huidige stand van zaken wat betreft de evidence base en deze gebruiken bij de indicatiestelling. De Aios zal als co-trainer participeren in de mindfulness trainingen in één van de DGT-groepen. Daarnaast zal de Aios deelnemen aan de consultatieteam-bijeenkomsten van de DHT groep. Volgende ziektebeelden zijn gekoppeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stemmingsstoornissen • Angst- en Dwangstoornissen • Verslavingen • Persoonlijkheids- en aanpassingsstoornissen
<p>Aanvullend lokaal cursorisch onderwijs</p>	<p>Het kennisonderwijs voor aios binnen het algemene deel van de opleiding is in samenwerking met de opleidingsinstellingen Pro Persona, GGnet en Rijnstate op consortiumniveau geregeld waarbij wij aangesloten zijn bij de landelijke onderwijsmodules.</p> <p>Het lokaal onderwijs vindt op de dinsdag middag plaats en ziet als volgt uit: 13-14h somatisch onderwijs (1 x /maand neurologie, 1 x /maand interne, 1 x/ 2 maanden geriatrie) of Aios beraad 14.15-15.45h psychotherapiesupervisie 16-17h Grand Round klinisch/onderzoek</p> <p>De AIOS voert de psychotherapie onder supervisie van een psychiater en een senior psycholoog uit.</p>
<p>Kwaliteitseisen en- borging</p>	<p>Kwaliteit van de opleiding tijdens deze stage wordt bijgehouden door de toetsmomenten, die ook in het digitaal portfolio opgenomen zijn, die de AIOS regelmatig met supervisor en aan het einde van de stage ook met de opleider doorneemt.</p>

	<p>De werkplek speelt een cruciale rol in het opleiden tot medisch specialist. Alle psychiaters en andere professionals, die regelmatig betrokken zijn bet het verzorgen van deze stage worden regelmatig bijgeschoold op het gebied van opleiding. De afdelingsleiding en de opleider ziet erop toe dat de competenties van de stagesupervisoren als volgt is:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Supervisor is zich bewust van de bijzondere didactische verantwoordelijkheid 2) Supervisor staat open voor kritiek, is zelfkritisch, betrokken en toont dat. 3) De supervisor kan delen en delegeren, is een rolmodel. 4) De supervisor participeert in kwaliteitszorg en –toetsing ten aanzien van de opleiding <p>Er vinden maandelijks intervisies van de opleidingsgroep ten behoeve van de bevordering van deze competenties plaats.</p>
Te bereiken bekwaamheidsniveau	<p>Er zijn ziektegebonden leerdoelen medisch handelen zoals ook in bijlage IV van HOOP geformuleerd (zie daar ook voor details). Voor boven genoemde stoornissen betreft dit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van symptomen, epidemiologie, differentieeldiagnostiek, ethiopathogenese en therapie • Vaardigheden zoals zij per ziektebeeld in bijlage IV van HOOP geformuleerd zijn (bv toepassen van meetinstrumenten voor gestructureerde ernstmeting) <p>De individuele leerdoelen worden in het individueel opleidingsplan vast gelegd</p>
Toetsing	<p>Er vindt een formatieve toetsing plaats, die ontwikkelingsgericht is. De hiervoor gebruikte instrumenten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPB's • 360-gradenbeoordeling • Beoordeling brieven en dossiers • Voortgangsgesprekken • Stagebeoordeling inclusief beoordeling psychotherapie <p>Daarnaast zullen de AIOSSSEN participeren aan summatieve toetsen in het kader van het landelijk kennisonderwijs van het algemene deel psychiatrie</p>

Omschrijving klinische stage opnameafdelingen in aanvulling op het lokaal opleidingsplan

Afdeling	Afdeling Psychiatrie Radboudumc, Nijmegen
Lokatie	Patiënten op een gesloten en open opnameafdeling (1 aiosplek voor aandachtsgebied volwassenen)
Thema (HOOP) HOOP 2.0	<ol style="list-style-type: none"> 1. klinische psychiatrie 2. volwassen psychiatrie 3. psychiatrische psychotherapie <ol style="list-style-type: none"> 1. psychiatrische diagnostiek 2. biologische behandeling 3. psychologische behandeling 4. omgevingsinterventies 5. soma en psyche
Duur/periode	Klinische psychiatrie is een verplicht behandelcontext (thema in HOOP) binnen de opleiding psychiatrie wat minimaal 12 maanden gevolgd moet worden. De stage heeft een stageduur van 6 maanden.
Opzet stage	<p>De AIOS werkt in een team met ouderen en volwassenenpsychiater van de kliniek, een 2de AIOS psychiatrie op het gesloten of dan wel open deel vd kliniek, neuropsycholoog, beeldend therapeut, teammanager, sociaal psychiatrisch verpleegkundigen, afdelingsverpleegkundigen, consultatief verpleegkundige en secretaresse.</p> <p>Taak van de AIOS is integrale diagnostiek van opgenomen psychiatrische patiënten met complexe problematiek en veelal somatisch comorbiditeit. Onderdelen hiervan zijn gesprekken met patiënt, hetero-anamnese, éénvoudige gedragsneurologische bedside tests, somatische onderzoeken, indiceren van aanvullend onderzoek inclusief (neuro)psychologisch onderzoek en ook het verzamelen en interpreteren van verpleegkundige observaties (zie ook bijlage III HOOP). De AIOS moet vervolgens komen tot een integraal behandelplan waarin aandacht is voor alle belangrijke factoren en dit uitvoeren ook in complexe situaties passend bij het competentieniveau van het aandachtsgebied. Bij medpsychpatienten coördineert de Aios de medebehandelaarschap van somatische specialismen.</p> <p>De AIOS moet de behandelplan uitvoeren met speciale aandacht voor het zelf uitvoeren van psychotherapeutische behandelingen (IPT / CGT/Systeem)</p>

Leermiddelen	<p>Werkbegeleiding door vaste supervisor en daarvan gescheiden mentoraat. Themagebonden kennisonderwijs zoals beneden en in bijgevoegd rooster toegelicht. Psychotherapiesupervisie IPT/CGT of systeemtherapie 1 x/week 1 uur</p>
Inhoud stage	<p>Aan het thema klinische psychiatrie en de daarbij horende behandelcontext stage gesloten opnameafdeling zijn volgende ziektebeelden gekoppeld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cognitieve and andere stoornissen door een somatische aandoening 2. Psychotische stoornissen 3. Stemmingsstoornissen 4. Verslavingen 5. Persoonlijkheids- en aanpassingsstoornissen 6. Kritische beroepssituaties
Aanvullend lokaal cursorisch onderwijs	<p>Het kennisonderwijs voor aios binnen het algemene deel van de opleiding is in samenwerking met de opleidingsinstellingen Pro Persona, GGnet en Rijnstate op consortiumniveau geregeld waarbij wij aangesloten zijn bij de landelijke onderwijsmodules.</p> <p>Het lokaal onderwijs vindt op de dinsdag middag plaats en ziet als volgt uit: 13-14h somatisch onderwijs (1 x /maand neurologie, 1 x /maand interne, 1 x/ 2 maanden geriatrie) of Aios beraad 14.15-15.45h psychotherapiesupervisie 16-17h Grand Round klinisch/onderzoek</p> <p>De AIOS voert indicatiestellingen voor psychotherapie en psychotherapieën (CGT/IPT en systeemtherapie) onder supervisie van een psychiater en een senior psycholoog uit.</p>
Kwaliteitseisen en- borging	<p>Kwaliteit van de opleiding tijdens deze stage wordt bijgehouden door de toetsmomenten, die ook in het digitaal portfolio opgenomen zijn, die de AIOS regelmatig met supervisor en aan het einde van de stage ook met de opleider doorneemt.</p> <p>De werkplek speelt een cruciale rol in het opleiden tot medisch specialist. Alle psychiaters en andere professionals , die regelmatig betrokken zijn bet het verzorgen van deze stage worden regelmatig bijgeschoold op het gebied van opleiding. De afdelingsleiding en de opleider</p>

	<p>ziet erop toe dat de competenties van de stagesupervisoren als volgt is:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Supervisor is zich bewust van de bijzondere didactische verantwoordelijkheid 2) Supervisor staat open voor kritiek, is zelfkritisch, betrokken en toont dat. 3) De supervisor kan delen en delegeren, is een rolmodel. 4) De supervisor participeert in kwaliteitszorg en –toetsing ten aanzien van de opleiding <p>Er vinden maandelijks intervisies van de opleidingsgroep ten behoeve van de bevordering van deze competenties plaats.</p>
Te bereiken bekwaamheidsniveau	<p>Er zijn ziektegebonden leerdoelen medisch handelen zoals ook in bijlage IV van HOOP geformuleerd (zie daar ook voor details). Voor boven genoemde stoornissen betreft dit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van symptomen, epidemiologie, differentieeldiagnostiek, etiopathogenese en therapie • Vaardigheden zoals zij per ziektebeeld in bijlage IV van HOOP geformuleerd zijn (bv herkennen en behandelen van bijwerkingen bij antidepressiva)
Toetsing	<p>Er vindt een formatieve toetsing plaats, die ontwikkelingsgericht is. De hiervoor gebruikte instrumenten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPB's • 360-gradenbeoordeling • Beoordeling brieven en dossiers • Voortgangsgesprekken • Stagebeoordeling inclusief beoordeling psychotherapie <p>Daarnaast zullen de AIOSSSEN participeren aan summatieve toetsen in het kader van het landelijk kennisonderwijs van het aandachtsgebied ouderen</p>

Omschrijving stage neurologie in aanvulling op het lokaal opleidingsplan

Afdeling	Afdeling Neurologie Radboudumc, Nijmegen
Lokatie	Verpleegafdeling en polikliniek neurologie
Thema HOOP/HOOP 2.0	De behandelcontext van deze stage is somatische gezondheidszorg bij neurologische
Duur/periode	Somatische gezondheidszorg in een voor de specialistische opleiding (zowel psychiatrie als ook neurologie) erkende inrichting namelijk het UMC
Opzet stage	<p>De AIOS werkt in een team met neurologen, aios neurologie, neuropsycholoog, fysiotherapeut, afdelingsverpleegkundigen en secretaresse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrale analyse en prioritering van neurologische klachten van een patiënt met vertaling naar diagnostische en behandelactiviteiten. • Werken in een multidisciplinair team • Het voeren van familiegesprekken over beloop van de behandeling, slecht nieuws gesprekken en starten van palliatieve behandeling. • Het consulteren dan wel in medebehandeling vragen van andere medische specialisten met een duidelijke vraagstelling. • Adequate statusvoering en schrijven van ontslagbrieven. • Goede afstemming van de zorg voor na ontslag met mantelzorgers, indicatiestelling en 1e lijn geneeskundigen. <p>De AIOS moet vervolgens komen tot een integraal behandelplan waarin aandacht is voor alle belangrijke factoren en dit uitvoeren.</p>
Leermiddelen	Werkbegeleiding door vaste supervisor geriatrie
Inhoud stage	<p>Aan het thema somatische gezondheidszorg zijn volgende ziektebeelden gekoppeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cognitieve stoornissen • Stoornissen met somatische symptomen • Verslavingen • Persoonlijkheidsstoornissen <p>Klinische en poliklinische multidisciplinaire diagnostiek en behandeling van acute en chronische neurologische problemen. Ingebed in interne geneeskunde, psychiatrie en geriatrie Veelvoorkomende thema's: vasculaire neurologie, cognitieve stoornissen, bewegingsstoornissen en complexe</p>

	besluitvorming.
Aanvullend lokaal cursorisch onderwijs	<p>Het is de bedoeling dat de Aios ook tijdens een somatische stage het kennisonderwijs voor aios binnen het algemene deel van de opleiding is in samenwerking met de opleidingsinstellingen Pro Persona, GGnet en Rijnstate op consortiumniveau blijft volgen naast de besprekingen op de afdeling neurologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maandag 16.45-17.30 videobespreking bewegingsstoornissen • Dinsdag 13-14 wetenschapsbespreking en 16-16.30 radiologiebespreking • Woensdag 13-14 patientbespreking en van 14-16.30 AIOS onderwijs • Donderdag 9-11 grote visite. 16-16.30h neurochirurgiebespreking
Kwaliteitseisen en- borging	<p>Kwaliteit van de opleiding tijdens deze stage wordt bijgehouden door de toetsmomenten, die ook in het digitaal portfolio opgenomen zijn, die de AIOS regelmatig met supervisor neurologie en aan het einde van de stage ook met de opleider doorneemt.</p> <p>De werkplek speelt een cruciale rol in het opleiden tot medisch specialist. Alle neurologen en andere professionals, die regelmatig betrokken zijn bet het verzorgen van deze stage worden regelmatig bijgeschoold op het gebied van opleiding. De opleiders/supervisors neurologie moeten aan dezelfde eisen voldoen dan supervisors van de afdeling psychiatrie.</p>
Te bereiken bekwaamheidsniveau	<p>De aios moet zich op gebied van medisch handelen binnen de neurologie, communicatie, samenwerking en organisatie verder ontwikkelen tijdens deze stage waarbij de ziektegebonden leerdoelen gelden zoals in bijlage IV van HOOP geformuleerd.</p>
Toetsing	<p>Er vindt een formatieve toetsing plaats, die ontwikkelingsgericht is. De hiervoor gebruikte instrumenten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPB's • 360-gradenbeoordeling • Beoordeling brieven en dossiers • Voortgangsgesprekken • Stagebeoordeling <p>Daarnaast zullen de AIOSSSEN participeren aan summatieve toetsen in het kader van het landelijk kennisonderwijs van het aandachtsgebied ouderen</p>

Omschrijving stage consultatieve psychiatrie in aanvulling op het lokaal opleidingsplan

Afdeling	Afdeling Psychiatrie Radboudumc, Nijmegen
Lokatie	Volwassenen patiënten op de opnameafdeling van het Radbodumc
Thema (HOOP)	<ol style="list-style-type: none"> 1. consultatieve psychiatrie. 2. volwassen psychiatrie 3. verslavingspsychiatrie 4. kritische beroepssituaties
HOOP 2.0	<ol style="list-style-type: none"> 1. psychiatrische diagnostiek 2. biologische behandeling 3. psychologische behandeling 4. omgevingsinterventies 5. soma en psyche
Duur/periode	Consultatieve psychiatrie is in HOOP thema wat minimaal 20% gedurende 6 maanden gevolgd moet worden en in het kader van HOOP 2.0 als een ineengesloten stage met een minimumduur van 3 maanden. De stage heeft in principe een stageduur van 6 maanden, maar 3 maanden zijn ook mogelijk.
Opzet stage	<p>De AIOS werkt in een team met een ouderen en volwassenenpsychiater van de consultatiedienst, consultatief verpleegkundige en verpleegkundige specialisten.</p> <p>Taak van de AIOS is integrale diagnostiek van patiënten opgenomen op een somatische opnameafdeling. Onderdelen hiervan zijn gesprekken met patiënt, hetero-anamnese, éénvoudige gedragsneurologische bedside tests, somatische onderzoeken, indiceren van aanvullend onderzoek en ook het verzamelen en interpreteren van verpleegkundige observaties(zie ook bijlage III HOOP). Het doen van consulten op somatische afdelingen omvat een uitgebreide interactie met hoofdbehandelaren van een ander medisch specialisme en het geven van advies in deze setting. Bij een consultatieve medebehandeling moet de Aios komen tot een integraal behandelplan waarin aandacht is voor alle belangrijke psychiatrische en somatische factoren.</p>
Leermiddelen	Werkbegeleiding door vaste supervisor en daarvan gescheiden mentoraat. Themagebonden kennisonderwijs zoals beneden en in bijgevoegd rooster toegelicht. Psychotherapiesupervisie IPT/CGT of systeemtherapie 1 x/week 1 uur
Inhoud stage	Aan het thema consultatieve psychiatrie en de

	<p>daarbij horende behandelcontext zijn volgende ziektebeelden gekoppeld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cognitieve stoornissen 2. Stemningsstoornissen 3. Stoornissen met somatische symptomen 4. Verslavingen 5. Persoonlijkheidsstoornissen 6. Kritische beroepssituaties
Aanvullend lokaal cursorisch onderwijs	<p>Het kennisonderwijs voor aios binnen het aandachtsgebied volwassenen is in samenwerking met de opleidingsinstellingen Pro Persona, GGnet en Rijnstate op consortiumniveau geregeld waarbij wij aangesloten zijn bij de landelijke onderwijsmodules.</p> <p>Het lokaal onderwijs vindt op de dinsdag middag plaats en ziet als volgt uit: 13-14h somatisch onderwijs (1 x /maand neurologie, 1 x /maand interne, 1 x/ 2 maanden geriatrie) of Aios beraad 14.15-15.45h psychotherapiesupervisie 16-17h Grand Round klinisch/onderzoek</p> <p>De AIOS voert indicatiestellingen voor psychotherapie en psychotherapien (CGT/IPT en systeemtherapie) onder supervisie van een psychiater en een senior psycholoog uit.</p>
Kwaliteitseisen en- borging	<p>Kwaliteit van de opleiding tijdens deze stage wordt bijgehouden door de toetsmomenten, die ook in het digitaal portfolio opgenomen zijn, die de AIOS regelmatig met supervisor en aan het einde van de stage ook met de opleider doorneemt.</p> <p>De werkplek speelt een cruciale rol in het opleiden tot medisch specialist. Alle psychiaters en andere professionals , die regelmatig betrokken zijn bet het verzorgen van deze stage worden regelmatig bijgeschoold op het gebied van opleiding. De afdelingsleiding en de opleider ziet erop toe dat de competenties van de stagesupervisors:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Supervisor is zich bewust van de bijzondere didactische verantwoordelijkheid 2) Supervisor staat open voor kritiek, is zelfkritisch, betrokken en toont dat. 3) De supervisor kan delen en delegeren, is een rolmodel. 4) De supervisor participeert in kwaliteitszorg en –toetsing ten aanzien van de opleiding

	Er vinden maandelijks intervisies van de opleidingsgroep ten behoeve van de bevordering van deze competenties plaats.
Te bereiken bekwaamheidsniveau	Er zijn ziektegebonden leerdoelen medisch handelen zoals ook in bijlage IV van HOOP geformuleerd (zie daar ook voor details). Voor boven genoemde stoornissen betreft dit <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van symptomen, epidemiologie, differentieeldiagnostiek, etiopathogenese en therapie • Vaardigheden zoals zij per ziektebeeld in bijlage IV van HOOP geformuleerd zijn (bv oorzakelijke factoren van een delier herkennen of kennis te hebben over organische oorzaken die tot psychiatrische stoornissen door een somatische oorzaak kunnen lijden)
Toetsing	Er vindt een formatieve toetsing plaats, die ontwikkelingsgericht is. De hiervoor gebruikte instrumenten zijn: <ul style="list-style-type: none"> • KPB's • 360-gradenbeoordeling • Beoordeling brieven en dossiers • Voortgangsgesprekken • Stagebeoordeling inclusief beoordeling psychotherapie Daarnaast zullen de AIOSSSEN participeren aan summatieve toetsen in het kader van het landelijk kennisonderwijs van het aandachtsgebied ouderen

Omschrijving keuzestage onderzoek in aanvulling op het lokaal opleidingsplan

Afdeling	Afdeling Psychiatrie Radboudumc, Nijmegen
Lokatie	Onderzoeksafdeling in samenwerking met het Donders Instituut
Thema	Wetenschappelijk onderzoek
Duur/periode	Max. 6 maanden
Opzet stage	Het wetenschappelijk onderzoek is ondergebracht binnen het Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour. Het wetenschappelijk onderzoek concentreert zich op vraagstellingen die vanuit de klinische praktijk worden ontwikkeld. De stage is zo opgezet dat een onderzoeksonderwerp wordt gekozen wat in 6 maanden bewerkt kan worden van inlezen in het achtergrond tot analyse en samenvatting van de wetenschappelijk resultaten.
Leermiddelen	Werkbegeleiding door senior onderzoekers van de afdeling: Psychiaters, psychologen die onderzoek in het kader van de psychiatrische onderzoekslijnen doen. 1-3 x per week supervisie door stagebegeleider
Inhoud stage	Opdoen van verdiepende kennis rondom een onderwerp en formulering van een eigen wetenschappelijke vraagstelling Afnemen van data of analyseren van data. Schrijven van een artikel onder supervisie van stagebegeleider
Aanvullend lokaal cursorisch onderwijs	<p>Het kennisonderwijs voor aios binnen het aandachtsgebied volwassenen is in samenwerking met de opleidingsinstellingen Pro Persona, GGnet en Rijnstate op consortiumniveau geregeld waarbij wij aangesloten zijn bij de landelijke onderwijsmodules.</p> <p>Het lokaal onderwijs vindt op de dinsdag middag plaats en ziet als volgt uit: 13-14h somatisch onderwijs (1 x /maand neurologie, 1 x /maand interne, 1 x/ 2 maanden geriatrie) of Aios beraad 14.15-15.45h psychotherapiesupervisie 16-17h Grand Round klinisch/onderzoek</p> <p>Verder volgt de AIOS 1x/week overkoepelende onderzoeksbesprekingen binnen de afdeling en 1/maand binnen het onderzoeksinstituut.</p>
Kwaliteitseisen en- borging	Kwaliteit van de onderzoeksstage wordt gewaarborgd door de criteria van onderzoekskwaliteit die aan de afdeling psychiatrie zijnde een academische afdeling

	binnen het Radboudumc gesteld worden.
Te bereiken bekwaamheidsniveau	<ul style="list-style-type: none"> • Competenties: Samenwerking, kennis en wetenschap, organisatie
Toetsing	<p>Er vindt een formatieve toetsing plaats, die ontwikkelingsgericht is. De hiervoor gebruikte instrumenten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 360-gradenbeoordeling • Voortgangsgesprekken • Stagebeoordeling <p>Beoordeling verslag van het wetenschappelijk onderzoek</p>

Voorbeeld Grand Rounds

Datum	Spreekers	Titel
2-9-2014	A. Schene (intro), I. Tendolkar, J. Vrijsen	Introductie en Cognitive bias in depression
9-9-2014	Rob Aarnoutse (apotheek, 15-20 min), R. Waumans (CAT)	AIOS CAT
16-9-2014	R. Collard, D. Hanssen	Depression and medically unexp. sympt. in elderly adults
23-9-2014	Complicatiebespreking opleiding (van 12.00-13.00 uur*)	
30-9-2014	A. Speckens (intro), H. van Ravesteijn, M. Schellekens	Mindfulness-based cognitieve therapie bij SOLK (HvR)
7-10-2014	I. Tendolkar, D. Oosterbaan	Update opleiding en overview nieuw curriculum bachelorfase
14-10-2014	J. Spijker	Studies chronic depression
21-10-2014	S. Bakit, M. Braakman, A. Schellekens	Video dokter in Indonesie en discussie
28-10-2014	P. van Eijndhoven	DSM-V
4-11-2014	E. Tromp (KP), A. Barkmann (KP)	ded.co (KP), senior co (KP)
11-11-2014	L. Rietveld, N. Veth, B. Bus	BDNF in depression (eindreferaat met na afloop borrel)
18-11-2014		
25-11-2014	JW.Muntjewerff + J. Janzing,	Terugkoppeling WCPG (congres)
2-12-2014	E.Akkermans (CAT), D. Geurts (CAT), Maarten Belgers	AIOS CAT 2x
9-12-2014	A. Schene + J. Vrijsen	Onderzoeksbeleid
16-12-2014	C. Kan	Richtlijn autisme
23-12-2014	Jan Spijker + Gert-Jan Hendriks	NijCare: Nijmegen Centre for Anxiety and Affective disorders research and Expertise
30-12-2014		
6-1-2015	Evelien Barendse/ Judith Homberg	PIOG / Affective disorders: 'risky' allele encoding for an advantageous, rather than a detrimental phenotype?
13-1-2015	Complicatiebespreking	Complicatiebespreking
20-1-2015	Alejandro Arias Vasquez / Marten Onnink	microbiome in psych / Understanding adult ADHD: from genes to brain to behavior
27-1-2015	Dirk Geurts (CAT) - Hiske van Ravesteijn (KP)	CAT-KP AIOS
3-2-2015	Aart Schene	One Paper Strategy Psychiatrie
10-2-2015	Niels Bothof (CAT) - Rob Siebes (CAT)	CAT-KP AIOS
17-2-2015	F. Naber	Neurobiologie van hechting en het herkennen van hechtingsstoornissen bij volwassenen
24-2-2015	Steffie van Rijswijk (CAT) - Jasper van Oort (KP)	CAT-KP AIOS
3-3-2015	G. Sescousse, Danique Smeijers	gambling / ART in adults and adolescents with aggression
10-3-2015	W. Staal	Effecten transitie gemeente voor KJP
17-3-2015	Eni Becker, Martin Mobius	CBM in anxiety and depression, rTMS in chronic depression
24-3-2015	Andrea Frolic + aansluitend complicatiebespreking	Personal/professional renewal and resilience in the healthcare workforce through mindfulness

		based interventions
31-3-2015	NVvP congres	
7-4-2015	Terugkoppeling VJC - CSEN Manon Bolmer	
14-4-2015	Esmée Verwijk (via Iris, e.verwijk@parnassia.nl); Michel van Kempen & Hettie Maters (CRCN)	
21-4-2015	Harm Gijsman (intro) - Eindreferaat Bouke Sterk	Reductie van de duur van de onbehandelde psychose
28-4-2015	Roy Kessels	Leren van je fouten? Foutloos leren bij patiënten met cognitieve stoornissen"
5-5-2015		
12-5-2015	Aart/Janna/Iris/Indira/Philip Aart/Jacqueline	Cohort Study/MINDset JCI
19-5-2015	Jasper van Oort (CAT) Antine Fest (KP)	CAT AIOS KP AIOS
26-5-2015	Daphne Everaert Rob Siebes	
2-6-2015		
9-6-2015	Jan Buitelaar	Translation fundamental research to practice (def titel volgt)
16-6-2015	Antine Fest (CAT) Grace Robben (KP)	CAT AIOS KP AIOS
23-6-2015	Philip	DSM-5
30-6-2015	Complicatiebespreking	Complicatiebespreking
7-7-2015	Grace Robben (CAT) Elke Brok (Onderzoek)	CAT
14-7-2015		
21-7-2015		
28-7-2015		
4-8-2015		
11-8-2015		
18-8-2015		
25-8-2015		
1-9-2015	Jolien van Campen (CAT) Bouke Sterk (CAT)	CAT AIOS CAT AIOS
8-9-2015	STAF: Anne Speckens EXT: Dr. Saskia Palmen	Evidence base for mindfulness-based interventions in health care NHB-Psy. Post-mortem hersenonderzoek: kans om zorg te verbeteren
15-9-2015	Complicatiebespreking	
22-9-2015	INT: Karin Roelofs INT: Judith Wolf (16:30u)	
29-9-2015	Denise Hanssen (PIOG) Bouke Sterk (KP)	PIOG KP AIOS
6-10-2015	EXT (30 min): Bauke Koekkoek (HAN)	
13-10-2015	Vera van der Zee (CSEN) Jasper van Oort (KP)	CSEN KP AIOS
20-10-2015	STAF: Philip van Eindhoven (vol uur)	DSM-5
27-10-2015	Margit Klok (KP) Grace Robben (KP)	KP AIOS KP AIOS

3-11-2015		
10-11-2015	Lot Novarraz (CSEN) Jacqueline Hogenkamp	CSEN JCI
17-11-2015	STAF: Robbert Jan INT: Marc Slors	
24-11-2015	Bouke Sterk (CAT) Evelien Barendse (PIOG)	CAT AIOS PIOG
1-12-2015	INT: Barbara Franke	
8-12-2015	Complicatiebespreking	
15-12-2015	INT: Monica Pop	
22-12-2015	Aart Schene	Actuele casuïstiek ihkv stress related disorders
29-12-2015		
5-1-2016	Jolien van Campen (KP) Grace Robben (CAT)	KP AIOS CAT AIOS
12-1-2016	INT: Agnes van Minnen	
19-1-2016	Lianne Vink (CAT) Hajo Krol (KP)	CAT AIOS KP AIOS
2-2-2016	Nog in te vullen Nog in te vullen	Nog in te vullen Nog in te vullen
9-2-2016	INT/STAF: MIND-Set (Aart, Indira, Philip, Iris, Janna) vol uur	
16-2-2016	Margit Klok (CAT) Hajo Krol (CAT)	CAT AIOS CAT AIOS
23-2-2016		
1-3-2016	Nog in te vullen Nog in te vullen	Nog in te vullen Nog in te vullen
8-3-2016		
15-3-2016	Jacqueline Hogenkamp Staflid	JCI Actuele lezingen/discussies
22-3-2016		
29-3-2016	Complicatiebespreking	
5-4-2016	Staflid Nog in te vullen	Terugkoppeling VJC Nog in te vullen
12-4-2016	Nog in te vullen Nog in te vullen	Nog in te vullen Nog in te vullen
19-4-2016		
26-4-2016	Staflid Nog in te vullen	Actuele lezing/discussie Nog in te vullen
3-5-2016		
10-5-2016	Denise Hanssen (PIOG) PIOG 2	PIOG PIOG
17-5-2016		
24-5-2016	IN 16-1 (KP) Aart Schene (of staflid)	KP AIOS Actuele casuïstiek
31-5-2016		
7-6-2016	Complicatiebespreking	
14-6-2016		
21-6-2016	IN 16-2 (KP)Paul Cornelissen (CAT)	KP AIOS CAT AIOS
28-6-2016		
5-7-2016	Nog in te vullen Nog in te vullen	Nog in te vullen Nog in te vullen

Overzicht rooster psychotherapie onderwijs AG volwassenen (2-jaar cyclus):

Bijeenkomst 1&2 - Schemagerichte therapie..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Docent: Els Loeb..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijeenkomst 3&4 - Mentaliserende therapie..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Docent: drs. J. Bakker..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijeenkomst 5 - CGT 1: Methode Linehan..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Docent: Ursula Witteveen..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijeenkomst 6 - Dialectische gedragstherapie ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Docent: drs. E. Kooimans ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijeenkomst 7&8 - Groepspsychotherapie ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Docent: drs. K. Robbertz, psycholoog ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijeenkomst 9&10 – Systeemtherapie/EFT..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Docent: K. Wagenaar..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijeenkomst 11&12 - Vaktherapie ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Docenten: K. Hilderink, J. Verburgt, Caro Bruin, Monique Gerrits, Eliane Leijdens, Pascal Balijon..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijeenkomst 13&14 - Traumabehandeling..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Docenten: Lotte Hendriks ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijeenkomst 15&16 – IPT (Interpersoonlijke therapie)

Docent: J. Janzing

Bijeenkomst 17&18 – DIT (Dynamic Interpersonal Therapy)

Docent: G. Delfsta

Bijeenkomst19&20 - VERStraining

Docent: mevr. J. van den Berg